

Ny lag om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter

Erik Brändt Öfverholm
Advokat, delägare, Head of
Competition, Sweden

En ny svensk lag om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter träder ikraft den 1 november 2021. Lagen genomför EU-direktiv 2019/633.

Vilka omfattas av lagen?

Lagen inför förbud för köpare av jordbruks- och livsmedelsprodukter att tillämpa vissa otillbörliga handelsmetoder gentemot leverantörer. Förbuden är främst avsedda att träffa livsmedelsgrossister och -detaljhandlare samt restauranger, men i princip omfattas varje företag som köper jordbruks- och livsmedelsprodukter oavsett inköpsvolym. Leverantörer och konsumenter omfattas däremot inte alls av förbuden.

För att lagen ska vara tillämplig krävs att köparens omsättning på koncernnivå översteg 2 miljoner euro under det senaste godkända räkenskapsåret, eller uppskattas göra under nuvarande räkenskapsår om företaget är nyetablerat. Om flera företag går samman för att göra gemensamma inköp ska deras omsättning räknas samman, t.ex. individuella franchisetagare som gör inköp från ett gemensamt upphandlat ramavtal.

Vad förbjuder lagen?

Lagen innehåller två förbudskataloger. Den ena katalogen innehåller förbud mot handelsmetoder som inte kan avtalas bort, bl.a. om att inte betala inom viss frist, avbeställa varor med kort varsel eller inte tillhandahålla fullständiga avtalsvillkor på säljarens begäran. Den andra förbudskatalogen innehåller förbud mot handelsmetoder som är otillåtna såvida de inte klart och tydligt avtalats bort, bl.a. om att returnera osålda jordbruks- och livsmedelsprodukter till leverantören utan att betala för produkterna eller bortskaffandet av dessa.

Lagen innehåller förbud mot otillbörliga *handelsmetoder* och inte mot *avtalsvillkor*. Det är alltså inte tillräckligt att exempelvis betalningsfristen enligt avtalet är förenlig med lagen om köparen faktiskt betalar senare än den frist lagen tillåter. Likaså saknar det betydelse om en handelsmetod är förenlig med ett avtal som slutits innan lagen träder ikraft. Lagen påverkar inte heller avtalets civilrättsliga status: En part kan vara civilrättsligt bunden av ett avtalsvillkor som innebär att köparen tillämpar en förbjuden handelsmetod.

Vilka är sanktionerna?

Konkurrensverket utövar tillsyn över lagen och kan rikta informationsförelägganden som kan förenas med vite. Dessutom kan Konkurrensverket utföra platsundersökningar (s.k. gryningsräder) hos köpare på liknande sätt som vid misstänkta konkurrensrättsöverträdelser.

Det finns två olika sanktioner för överträdelser. För det första kan köparen åläggas att upphöra med de otillbörliga handelsmetoderna, vilket kan förenas med vite. För det andra kan Konkurrensverket besluta om tillsynsavgift för köpare som tillämpat en otillbörlig handelsmetod. Avgiftens storlek kan högst uppgå till en procent av omsättningen föregående räkenskapsår.

Vad behöver vi göra?

Livsmedelsgrossister och -detaljhandlare och restauranger bör redan nu se över om deras inköp kommer omfattas av lagen för att hinna med eventuella avtalsjusteringar till den 1 november 2021. Köpare bör även upprätta eller uppdatera rutiner för det fall att Konkurrensverket skulle utföra en platsundersökning. Även leverantörer av jordbruks- och livsmedelsprodukter bör informera sig om sina nya rättigheter och se över om nuvarande avtal behöver omförhandlas.

För företag med verksamhet i flera länder är det viktigt att notera att det bakomliggande EU-direktivet är ett s.k. minimidirektiv, vilket innebär att medlemsstaterna får införa strängare nationell lagstiftning. Avtal kan därför behöva anpassas för olika länder. Den svenska lagstiftaren har exempelvis utökat kretsen som träffas av lagen betydligt i förhållande till kraven enligt direktivet genom att göra kretsen oberoende av säljarens omsättning. Dessutom görs ingen åtskillnad mellan försäljning av färskvaror och andra varor, vilket EU-direktivet tillåtit avseende vissa handelsmetoder.

Välkomna att höra av er med frågor till Erik Brändt Öfverholm: Erik.Brandt.Ofverholm@se.dlapiper.com eller Hanna Medelius, Hanna.Medelius@se.dlapiper.com så berättar vi gärna mer!

